

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 23.02.2021
Vår ref.: 202001030-4
Arkiv: 602
Deres dato: 19.01.2021
Deres ref.: 21/00051

Saksbehandler:
Thomas Kallevik
22959016/thka@nve.no

Dispensasjon fra systemansvarsforskriften § 28a for demonstrasjonsprosjekt for Fast Frequency Reserves (FFR)

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) gir Statnett SF (heretter Statnett) dispensasjon fra forskrift om systemansvaret (fos) § 28a om retningslinjer for å gjennomføre demonstrasjonsprosjektet for FFR. Dispensasjonen gjelder for utarbeidelse av retningslinjer knyttet til § 9 om regulerstyrke og effektreserve. RME gir dispensasjon for perioden 21. januar 2021 til 3. oktober 2021.

RME mener at en videreføring av demonstrasjonsprosjektet vil være nyttig, slik at Statnett kan teste nytt markedsdesign. For demonstrasjonsprosjektet i 2020 var det ikke nok tilbud volum i markedet for å teste FFR i drift. I 2021 vil Statnett endre markedsdesignet, for å få et større tilbud volum sammenlignet med 2020.

RME viser til at søknader om dispensasjon fra fos skal sendes til RME i god tid før prosjektet settes i gang. I dette tilfellet har Statnett startet prosjektet før RME mottok søknaden. RME vil påpeke at Statnett ikke har lov til å ha en praktisering av systemansvaret som det ikke finnes retningslinjer for. I dette tilfellet skulle Statnett hatt dispensasjon fra 21. januar 2021 når aktørene startet med budgivning og frem til prosjektet avsluttes 3. oktober 2021. RME godkjenner søknaden og gir dispensasjon med tilbakevirkende kraft, men vil normalt ikke godkjenne en slik søknad.

Vedtak om dispensasjon

Med hjemmel i fos § 29 gir RME Statnett SF dispensasjon fra fos § 28a, om retningslinjer knyttet til § 9 om regulerstyrke og effektreserve, til å fravike fra krav om retningslinjer ved innføring av marked for FFR.

Dispensasjonen gjelder fra 21. januar 2021 til 3. oktober 2021.

RMEs dispensasjon gis med følgende vilkår:

- Statnett skal i etterkant av piloten gjennomføre en evaluering av prosjektet

Adresse

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

E-post: rme@nve.no, Telefon: 22 95 95 95, Internett: <http://reguleringsmyndigheten.no/>
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971



- Resultatene fra piloten og evalueringen skal offentliggjøres på Statnett sine hjemmesider

Vi forbeholder oss retten til å stille krav om rapportering underveis. RME ber også om å få tilsendt sluttrapport med prosjekresultater når prosjektet er ferdig.

Statnett søker dispensasjon fra forskrift om systemansvaret

I brev av 19. januar 2021 søker Statnett om dispensasjon fra fos § 28a for å gjennomføre demonstrasjonsprosjekt med FFR.

RME kan gi dispensasjon

Med hjemmel i fos § 29 kan RME gi dispensasjon fra forskrift om systemansvaret.

Kraftsystemet er i endring og det er en pågående rask teknologisk utvikling. Ulike typer aktører som nettselskaper, teknologileverandører, eiendomsutviklere og andre er i gang med å teste innovative prosjekter i fortsatt utvikling. RME kan innvilge dispensasjoner til avgrensede pilot- og demonstrasjonsprosjekter. Pilot- og demonstrasjonsprosjekter er aktiviteter som kan gjennomføres i en uttestingsfase før produktet eller tjenesten er ferdig utviklet og klar for kommersiell bruk. En dispensasjon for et pilot- og demonstrasjonsprosjekt skal derfor være tidsavgrenset.

Systemansvarlig skal utøve systemansvaret i tråd med godkjente retningslinjer iht. fos 28a. Dersom systemansvarlig endrer sin praksis, skal retningslinjene oppdateres, og RME skal godkjenne retningslinje før endringen i praksis kan gjennomføres. For demonstrasjonsprosjekter med en avgrenset varighet kan RME gi dispensasjon fra kravet om retningslinjer. Det betyr at systemansvarlig må søke om dispensasjon for ethvert prosjekt hvor praksis eller definerte krav i en avgrenset periode endres for å teste nye løsninger eller rammebetingelser.

Bakgrunn for prosjektet og det som skal testes i demonstrasjonsprosjektet

Statnett opplyser i sin søknad at demonstrasjonsprosjektet er en videreføring av prosjektet som ble gjennomført sommeren 2018 og 2020. Endringer i energimiksen og flere kabler til kontinentet fra det Nordiske synkronområdet gjør at det blir mer utfordrende å holde frekvensen innenfor $50 \text{ Hz} \pm 1 \text{ Hz}$. Mengden roterende masse vil også reduseres i årene som kommer. Gjennom felles-Nordisk arbeid om redusert roterende masse har de Nordiske TSOene besluttet at rask innmating av aktiv effekt eller utkobling av forbruk ved frekvensfall, eller Fast Frequency Reserves (FFR), vil være det egnede og kostnadseffektive tiltaket for å bøte på fremtidige utfordringer.

Gjennom et pilotprosjekt sommeren 2018 ble ulike teknologier fra leverandører prøvd ut i drift. Dette ga, ifølge Statnett, nyttig erfaring om ulike teknologier som ikke fungerte som forventet. Prosjektet ble videreført i et demonstrasjonsprosjekt sommeren 2020 hvor markedsdesign og tekniske krav for innkjøp ble prøvd ut.

Markedsdesignen som ble testet i 2020 ga et for lavt tilbud volum i markedet. I søknaden foreslår Statnett å videreføre demonstrasjonsprosjektet for 2021, fordi det er nødvendig å videreutvikle/endre markedsløsningen for innkjøp av FFR og for å øke mengden tilbudt volum. For 2021 vil Statnett anskaffe FFR i en forenklet markedsform etter erfaringer fra 2020. Alle anskaffelser vil bli gjennomført i forkant av sesongen, og på grunn av usikkerhet rundt behovet vil det kjøpes inn mer enn det trolig er behov for. Innkjøpet deles inn i FFR Profil som er en fast reservekapasitet, og FFR Flex som kan bestilles fleksibelt av Statnett. Det vil i 2021 bli kjøpt inn flere timer av FFR Flex og Statnett håper dette vil kunne være med på å øke tilbudet sammenliknet med 2020.

RMEs vurdering av søknaden



Etter systemansvarsforskriften § 28a er systemansvarlig pålagt å utarbeide retningslinjer for hvordan ansvaret og virkemidlene de har fått i forskriften skal utøves. Retningslinjene skal godkjennes av RME og er bindende for systemansvarlig sin praktisering.

RME vurderer at demonstrasjonsprosjektet vil være nyttig for å teste ut nye reserver som vil være viktig i et kraftsystem der den roterende massen reduseres, og antallet utenlandskabler fører til økte frekvensavvik. Vi mener også at en videreføring av prosjektet med et større tilbudt volum vil være nyttig for vurderingen av markedsløsningen og FFR som reserve.

Dersom Statnett finner det hensiktsmessig å videreføre FFR som et permanent marked etter at demonstrasjonsprosjektet er avsluttet, må retningslinjene endres på normalt vis og følge fastsatt prosess. Systemansvarlig må da utarbeide et utkast til retningslinjer som sendes på høring til berørte aktører. Det endelige forslaget sendes til RME for godkjenning sammen med en oppsummering av høringsuttalelsene. Endringer i retningslinjer skal koordineres og oversendes samlet fra Statnett. Eventuelle godkjenninger sendes til RME to ganger i året, 1. april og 1. oktober.

RME ønsker å understreke at søknader om demonstrasjonsprosjekter skal sendes til oss i rimelig tid før prosjektet settes i gang. Når systemansvarlig søker om fritak fra fos § 28a så søkes det om fritak for å beskrive vilkår for FFR-markedet og -markedsadgang i retningslinjene. Å stille vilkår til deltagelse og budgivning i FFR-markedet etter fos § 9 er praktisering av systemansvaret, selv om budene ikke blir aktivert før senere. Det vil si at man også trenger dispensasjon for perioden hvor aktørene legger inn bud og frem til prosjektet er avsluttet. I dette prosjektet ble det åpnet for bud tre dager etter at søknaden ble oversendt, og det var også da gjennomført to møter med bransjen. Dispensasjonen i dette tilfellet vil strekke seg utover den perioden hvor FFR benyttes i drift ettersom budene hentes inn i en annen periode, og det ikke er anledning å sende inn bud foruten om en tidsavgrenset periode (22. januar-26. februar). Denne søknaden skulle dermed vært godkjent innen 21. januar 2021, og sendt inn til RME i god tid før denne fristen. RME godkjenner denne søknaden med tilbakevirkende kraft, men vil normalt ikke godkjenne en slik søknad.

RME ønsker også å understreke at demonstrasjonsprosjekter av nye tjenester i utgangspunktet blir innvilget kun én gang for uttesting i stor skala før en eventuelt fullverdig lansering av tjenesten. Demonstrasjonsprosjekter skal ikke videreføres over flere sesonger uten at dette beskrives i retningslinjene.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Energiklagenemnda av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra det tidspunkt denne underretningen er kommet frem. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Energiklagenemnda og sendes til RME. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse rme@nve.no. Se nærmere om krav til klagen i forvaltningsloven kapittel VI.

Med hilsen

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Thomas Kallevik
avdelingsingeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

